

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/225/2016
Identifikačné číslo spisu: 1208204836
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1208204836.24

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. O., bývajúceho v W., zastúpeného Mgr. Martinom Majerčíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Krajinská 30, proti žalovanému Slovenskému plynárenskému priemyslu, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a, zastúpenému MGA IURIS, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, Pri starej prachárni 10, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 9 C 50/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2016 sp. zn. 7 Co 202/2015, 7 Co 203/2015, 7 Co 204/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 9. októbra 2013 č. k. 9 C 50/2008-353 nepripustil zmenu žaloby, ktorou žalobca rozšíril žalobu o vyplatenie náhrady mzdy.
2. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 11. septembra 2014 č. k. 9 C 50/2008-376 určil, že výpoveď z 2. novembra 2007 daná žalovaným žalobcovi podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je neplatná a pracovný pomer medzi žalovaným a žalobcom trvá. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok za návrh v sume 99,50 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd prvej inštancie po dôkladnom zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania a s poukazom na zákonné ustanovenia dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná a výpoveď daná žalobcovi žalovaným je neplatná pre nesplnenie dvoch hmotnoprávnych podmienok platnosti výpovede danej podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, a to ponukovej povinnosti stanovenej v § 63 ods. 2 Zákonníka práce a povinnosti predchádzajúceho prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov podľa § 74 Zákonníka práce. Poznamenal, že vo veci nerozhodoval medzitýmnym rozsudkom, nakoľko žalobca ani po postupe podľa § 43 O.s.p. nevykonal riadny návrh, resp. zmenu žalobného návrhu smerujúceho k uplatneniu náhrady mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.
3. Okresný súd Bratislava II uznesením zo 17. októbra 2014 č. k. 9 C 50/2008-395 zamietol návrh

žalobcu na doplnenie rozsudku súdu prvej inštancie z 11. septembra 2014.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 25. mája 2016 sp. zn. 7 Co 202/2015, 7 Co 203/2015, 7 Co 204/2015 prvým výrokom odmietol odvolanie žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 9. októbra 2013 č. k. 9 C 50/2008-353; druhým výrokom potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zo 17. októbra 2014 č. k. 9 C 50/2008-395; tretím výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z 11. septembra 2014 č. k. 9 C 50/2008-376 a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 1,80 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že odvolanie žalobcu smerujúce proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcu na pripustenie zmeny žaloby, ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p. odmietol. K uzneseniu okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcu na doplnenie rozsudku, uviedol, že sa stotožnil s právnym záverom okresného súdu, že vzhľadom na zákonné ustanovenia § 152 a § 166 O.s.p. nie je dôvodné vyhovieť návrhu žalobcu na doplnenie rozsudku okresného súdu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je predmetom konania iba určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, nakoľko zmena žaloby spočívajúca v rozšírení žaloby o vyplatenie náhrady mzdy nebola súdom pripustená, a teda nárok na náhradu mzdy nie je predmetom konania. Konštatoval, že samotné podanie žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru nezakladá fikciu súčasného nárokovania si náhrady mzdy, nakoľko ide o samostatný nárok, ktorý môže a nemusí byť uplatnený spolu so žalobou o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Uzavrel, že takýto nárok si žalobca môže uplatniť samostatnou žalobou. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd ďalej poznamenal, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý založil svoje rozhodnutie o neplatnosti skončenia pracovného pomeru na správnom závere, že žalovaný v konaní nepreukázal splnenie ponukovej povinnosti podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce a prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov podľa § 74 Zákonníka práce. Na podporu tohto názoru poukázal na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej ponuková povinnosť má predchádzať výpovedi (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 46/2000). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

5. Proti prvému výroku rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca 20. septembra 2016 dovolanie v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku [zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“)]. Uviedol, že na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie 22. augusta 2012 rozšíril žalobu o zaplatenie mzdy za obdobie od 6. februára 2008 do doby, pokiaľ mu zo strany žalovaného bude umožnené pracovať, resp. do rozhodnutia súdu, pričom zároveň navrhol, aby súd tento návrh vylúčil na samostatné konanie. Poznamenal, že po výzve súdu prvej inštancie na doplnenie neúplného návrhu, veľmi jasne a zrozumiteľne súdu uviedol a vysvetlil, že vzhľadom na špecifický prípad v danom konaní (ohľadne vyčíslenia mzdy), navrhuje súdu ustanoviť súdneho znalca z odboru ekonomiky. Po opätovnej výzve súdu prvej inštancie na doplnenie svojho návrhu s poučením, že v opačnom prípade súd jeho návrh odmietne, žalobca opätovne zaslal súdu podrobné vysvetlenie o dôvodoch, na základe ktorých nevyčísliť mzdu v zmysle poslednej výzvy a zároveň opätovne poukázal na potrebu znaleckého dokazovania v danej veci. Napriek uvedenému súd na pojednávaní konanom 20. marca 2013 zmenu návrhu, ktorou žalobca rozšíril svoj žalobný návrh o vyplatenie náhrady mzdy nepripustil. Podľa názoru žalobcu však súd prvej inštancie nerozhodoval o zmene žalobného návrhu ale o rozšírení žaloby zo strany žalobcu. Na základe uvedeného mal za to, že postup súdu prvej inštancie v zmysle § 95 ods. 2 O.s.p., ktorým nepripustil zmenu žalobného návrhu, je nesprávny. Súd prvej inštancie mal postupovať v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p., a to aj vzhľadom na poučenie, ktoré bolo žalobcovi dané v uznesení z 28. januára 2013. Mal za to, že samotné znenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žalobného návrhu je nezrozumiteľné, neurčité a v rozpore so zákonom. Ďalej uviedol, že proti tomuto uzneseniu podal odvolanie, ktoré však odvolací súd s poukazom na § 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p. odmietol. Podľa jeho názoru, súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V prípade, ak by súd prvej inštancie postupoval v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p., žalobca by mal možnosť podať riadny opravný prostriedok a zároveň doložiť/opraviť nedostatky návrhu v zákonom stanovenej lehote na odvolanie. Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 a ods. 2 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec v

zmysle § 450 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že s dovolaním nesúhlasí, nakoľko je nielen neodôvodnené, ale v konečnom dôsledku aj neprípustné. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

7. Dovolanie žalobcu bolo podané 20. septembra 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Pritom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. V danom prípade žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobcu odvolací súd porušil jeho práva tým, že odmietol jeho odvolanie podané proti nezrozumiteľnému a neurčitému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Podľa dovolacieho súdu ale žalobca uplatňuje tento dôvod prípustnosti dovolania neopodstatnene.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Judikatúra najvyššieho súdu vydaná do 30. júna 2016, aktuálna aj v súčasnosti, za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považovala medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001).

16. Dovolací súd z hľadiska posúdenia, či v konaní na súdoch nižších inštancií došlo k žalobcom namietanej procesnej vade, vzal v prejednávanej veci na zreteľ, že žalobca na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie 22. augusta 2008 uviedol, že sa voči žalovanému, okrem určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, domáha zaplatenia mzdy, a to za obdobie od 6. februára 2008 až do doby pokiaľ mu zo strany žalovaného nebude umožnené opätovne pre neho pracovať, resp. do rozhodnutia súdu. Súd prvej inštancie uznesením z 28. januára 2013 č. k. 9 C 50/2008-220 vyzval žalobcu na doplnenie jeho neúplného podania, s poučením o dôsledkoch neodstránenia neúplného návrhu. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom 9. októbra 2013 (za účinnosti O.s.p.) nepripustil zmenu návrhu, ktorou žalobca rozšíril žalobu o vyplatenie náhrady mzdy. V dôsledku toho zostalo predmetom konania (len) určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. K tomuto postupu súdu prvej inštancie treba uviesť, že ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. dávalo žalobcovi možnosť zmeniť žalobu (len) so súhlasom súdu; súd zmenu žaloby nepripustil (tiež) vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe (§ 95 ods. 2 O.s.p.). V prípade nepripustenia zmeny žaloby pokračuje súd v konaní o pôvodnej žalobe, pričom žalobca môže uplatniť svoj nárok v novom konaní. Súd prvej inštancie tak rozhodoval o zmene návrhu podľa § 95 ods. 2 O.s.p.

17. Najvyšší súd nie je oprávnený preskúmať ani správnosť postupu súdu pri aplikácii § 95 ods. 2 O.s.p., teda v konečnom dôsledku správnosť jeho rozhodnutia o nepripustení zmeny žaloby. Ide tu o výsledok vnútorného presvedčenia súdu a jeho myšlienkového postupu. Pokiaľ je ním súd prvej inštancie, žalobca nie je oprávnený napadnúť odvolaním správnosť tejto úvahy, lebo odvolanie proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena žaloby, nebolo prípustné (§ 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p.). Ani dovolací súd, posudzujúci prípustnosť dovolania z hľadiska možnosti výskytu procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., tak nemohol prehodnocovať správnosť tejto úvahy. Odvolací súd preto rozhodol v súlade so zákonom, pokiaľ odmietol odvolanie žalobcu proti uzneseniu o nepripustení zmeny návrhu (odvolací súd taktiež rozhodoval za účinnosti O.s.p.). Postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohol odňať žalobcovi možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

18. Dovolací súd zároveň k námietke žalobcu, že prvoinštančný súd postupoval nesprávne, keď v zmysle § 95 ods. 2 O.s.p. nepripustil zmenu jeho návrhu poznamenáva, že táto námietka žalobcu sa týka aplikačnej a interpretačnej (ne)správnosti pri postupe podľa § 95 O.s.p., teda (ne)správnosti právneho posúdenia, na ktorom spočíva napadnuté rozhodnutie. Dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď najmä judikát R 54/2012, ako aj rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo/170/2014).

19. Dovolací súd v súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inštancií odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016 (dovolanie bolo podané 20. septembra 2016), ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia. Ich správnosťou sa dovolací súd nemal oprávnenie zaoberať.

20. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je procesne neprípustné,

dovolací súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.